

“BENİM BEDENİM BENİM KARARIM” VE “KÜRTAJ YASAKLANAMAZ”

VAKA ANALİZİ

TÜSEV
Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı
Third Sector Foundation of Turkey

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, 25 Mayıs 2012 tarihinde 2012 Uluslararası Parlamenterler Konferansı kapanış oturumundaki konuşması, kürtajın yasağı konusunun yeniden tartışılmaya başlamasının önünü açmıştır. Erdoğan, 26 Mayıs 2012 tarihinde AKP Kadın Kolları 3.Olağan Kongresi'nde yaptığı konuşmada da sezaryenle doğum ve kürtaj konularındaki mesajlarını tekrarlamıştır.¹

Bu iki konuşmanın ardından kamuoyunda tepki oluşmuş ve özellikle Türkiye'deki kadın hareketini temsil eden kuruluşlar olmak üzere farklı STK'lar tarafından kürtajın yasaklanması ya da sınırlandırılması girişimlerine karşı kampanyalar düzenlenmiştir. İzleme Raporu 2012 kapsamında bu bağlamda en çok ses getiren kampanyalar olarak, Türkiye'nin yanı sıra dünyanın çeşitli ülkelerinden de destek gören online bir imza kampanyasını da içeren *Kürtaj Yasaklanamaz Kampanyası* ve sosyal medyadan büyük destek alarak bireylerin yasa tasarısına tepkilerini fotoğraflarla paylaştığı *Benim Bedenim Benim Kararım* kampanyaları ele alınmıştır.

Bir medya kuruluşu tarafından yürütülen Benim Bedenim Benim Kararım Kampanyası bireylerin katılımıyla tepkilerin çarpıcı bir görsellikle sunulmasına olanak sağlamıştır. Online imza kampanyasıyla önemli sayıda bireysel ve kurumsal destek alan Kürtaj Yasaklanamaz Kampanyası da kadın hareketinin içinden gelmesi ve uluslararası boyutta destek görmesi açısından önem taşımaktadır.

KAMPANYALARIN TARİHÇESİ

“Benim Bedenim Benim Kararım” Kampanyası

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın 25 Mayıs'taki “Uludere ve Kürtaj” açıklamasını takip eden ilk gün itibariyle, çok sayıda okuyucu Bianet'e² telefon yoluyla ulaşarak konuyla ilgili başlatılacak bir kampanyaya destek vereceklerini iletmıştır. Bağımsız bir basın kuruluşu olması sebebiyle daha önce bir kampanya yürütmemiş olan Bianet, hem kendi çalışanlarından hem de okuyucularından gelen yoğun talep sonrası kampanya düzenlemeye karar vermiştir.

Başbakan'ın açıklamasını takip eden birkaç gün içerisinde Bianet ekibi ve gönüllüler konuyla ilgili bir toplantı düzenleyerek fikir alışverişinde bulunmuş ve dünyadaki benzer kampanya örnekleri araştırılmıştır. Yapılan

¹ <http://kurtajyasaklanamaz.com/>

² Bianet, Bağımsız İletişim Ağı (BİA) IPS İletişim Vakfı'nın çalışmaları merkezinde 1997'den bu yana “bağımsız medya”nın güçlendirilmesi hedefiyle dört temel etkinlik alanı - editorial masası, hukuksal destek birimi, eğitim programları, program üretim merkezi-üzerinde gerçekleştirilen sürekli bir projedir. Bianet hakkında daha fazla bilgi için www.bianet.org sitesini ziyaret edebilirsiniz.

araştırmada benzer durumlar karşısında Suriye ve Uruguay’da farklı zamanlarda yürütülen kampanyalarda toplum tarafından tanınan ünlü isimlerin üzerinde STOP (DUR) yazan pankartlar taşıyarak desteklediği kampanyaların başarıya ulaştığı görülmüştür. Toplantıda tartışılan fikirler neticesinde, görsel kullanmanın kampanyayı daha görünür kılacağı kararına varılarak; *Benim Bedenim Benim Kararım* kampanyası başlatılmıştır.

“KÜRTAJ YASAKLANAMAZ” KAMPANYASI

Kürtaj Yasaklanamaz

Başbakan ve Sağlık Bakanı tarafından kürtaja dair yapılan açıklamaların hemen ardından, kadın örgütleri ve aktivistler çeşitli kadın haberleşme gruplarında

tepkilerini, kürtajın yasaklanmasına dair girişime yönelik yapılması gerekenleri, verilmesi gereken mesajları da içeren farklı paylaşımlarda bulunmuşlardır. Kimi kadın örgütleri de tepkilerini basın açıklamalarıyla dile getirmişlerdir. Bu görüş ve tepkileri de dikkate alan, başta Eşitlik İzleme Grubu (EŞİTİZ) ve Kadının İnsan Hakları Yeni Çözümler Derneği (KİH-YÇ) olmak üzere farklı kadın kuruluşlarından gelen feminist bir grup kadın 30 Mayıs günü bir araya gelerek hükümetin kürtajı yasaklamak için başlattığı girişime yönelik yapılabilecekleri tartışmışlardır.

Yapılan çalışmalar sonucunda, kadın kuruluşlarını kapsayan bir ortak metin ile bir platform oluşturma, ortak bir internet sayfası hazırlama ve ortak metin için geniş katılımlı bir online imza kampanyası başlatılmasına karar verilmiştir. Grup tarafından kadın örgütlerinin haberleşme gruplarında görüşe açılan taslak metine ilişkin öneriler dikkate alınarak, kurumsal ve bireysel imzaların verilebildiği *Kürtaj Yasaklanamaz*³ sitesi kullanıma açılmıştır.

İlk aşamada 100’e yakın kadın örgütünün ortak metni olarak ortaya çıkan imza metni⁴, gerek web sitesi üzerinden gerekse haberleşme grupları üzerinden destek imzası almaya hızla devam etmiş ve 10 gün içinde 372’si kadın örgütü, 308’i karma örgüt ve 220’si (49 farklı ülkeden) yurt dışı örgüt olmak üzere toplam 900 kurumsal imza ile 55.000 bireysel imza toplanmıştır. Kürtaj Yasaklanamaz sitesinin alt yapısına yönelik teknik destek, konuyla ilgili haberlerin güncellenmesi ve İngilizce’ye çevrilmesi ve web sitesinin İngilizce, Fransızca, Almanca ve İspanyolca çevirileri kampanyaya destek veren gönüllüler tarafından gerçekleştirilmiştir.

NASIL BİR SAVUNUCULUK POLİTİKASI İZLENDİ?

Benim Bedenim Benim Kararım kampanyası oluşturulurken resmi mercilere ulaşmak gibi bir amaç güdülmeyeceği belirtilmiştir. Kampanya yürütücülerine göre, *Benim Bedenim Benim Kararım* kampanyasının amacı Başbakan Erdoğan’ın Uludere ve kürtaj açıklamalarına karşı oluşan bir platform üzerinden tepkinin gücünü yansıtmak olmuştur. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, 6 Haziran 2012 tarihinde konuk olduğu ATV canlı yayında “Benim Bedenim Benim Kararım” kampanyasını

³ Kürtaj Yasaklanamaz kampanyasıyla ilgili ayrıntılı bilgiye <http://kurtajyasaklanamaz.com> adresinden ulaşabilirsiniz.

⁴ Bahsedilen metine <http://kurtajyasaklanamaz.com/> adresinden erişebilirsiniz.

hedef göstererek dini temeli olmayan bir propaganda var. Vücut senin değil. Tabii bu yaklaşım dinsel ve kültürel olarak değişir. Burada inancımız ve geleneklerimiz buna karşı çıkıyor.” “Anayasamızda yaşama hakkını ana rahmine düştüğü andan elde eder. Bunlar varken kalkıp ‘bu vücut benim’ demek akıl karı değildir. Herşeyden önce hayat hakkını savunmak zorundayız ve görevliyiz. Diğer tercih hukuka saygısızlıktır” şeklinde kampanyaya olan tepkisini dile getirmiştir.⁵

Kürtaj Yasaklanamaz kampanyası ise gerek yurt içinden gerekse yurt dışından olmak üzere kurumsal ve bireysel destekler aracılığıyla hükümetin kürtajı yasaklama veya kısıtlama girişimini durdurmak amacıyla daha çok Başbakan’a ve Hükümet’e yönelik bir savunuculuk stratejisi izlemiştir. Ayrıca konuyla ilgili gelişmelerin herkes tarafından takip edebilmesinin kolaylaştırılması ve yurt dışından gelen destek açıklamalarının görünür kılınması hedeflenmiştir. Kürtaj Yasaklanamaz Kampanyası yürütücüleri, Avrupa Komisyonu, Avrupa Konseyi ve Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kuruluşların yanı sıra farklı ülkelerdeki kadın örgütlerini ve koalisyonlarını, kadın hakları alanında çalışan üniversiteleri ve akademisyenleri de durumdan ve taleplerinden haberdar etmiş, Hükümetin kürtajı yasaklama girişimine yönelik tepkilerini paylaşmalarını istenmiştir. Kürtaj Yasaklanamaz Kampanyası ve kadın hareketinden farklı grupların eş güdümlü çalışmaları sayesinde Avrupa Konseyi, Dünya Sağlık Örgütü, Uluslararası Af Örgütü ve Birleşmiş Milletler’den bu konuda açıklamalar yapılmıştır.⁶

Kürtaj Yasaklanamaz kampanyası, kürtajın yasaklanması girişimi dışında kürtajın fiilen uygulanamaz hale getirilmeye çalışılmasına

dair sürece de özel bir vurgu yapmıştır. Kamuoyu ve medyanın dikkatini değişik kentlerdeki kamu hastanelerinde kürtaj taleplerinin geri çevrilmesine, tecavüz sonucu hamileliklerde yargıç kararı aranmaya başlanmasına, normal doğuma zorlanmaları nedeniyle kadınların ve bebeklerin sağlığına verilen zararlara çekmekte başarılı olmuştur.

Kürtaj Yasaklanamaz kampanyası yürütücülerine göre kampanyanın başarılı olduğu bir diğer konu da, Sağlık Bakanlığı’nın aile hekimliği hizmetleri çerçevesinde başlattığı Gebe İzleme Programı (GEBLİZ) kapsamında uygulamada görülen sıkıntılara basın ve kamuoyunun dikkatinin çekilmesi olmuştur. Özel laboratuvarlarda gebelik testi yaptıranların kimlik ve adresleri de dâhil tüm bilgilerinin Bakanlık’a bildirilmesini isteyen yeni uygulama, “uzmanlara göre istenen gebeliklerde çok fayda sağlasa da, istenmeyen gebeliklerde mahremiyet sınırlarını zorluyor.”⁷ Kampanya kapsamında konuya dikkat çekilmesinin ardından, Sağlık Bakanlığı tarafından bilgi mahremiyeti seçeneği eklenmiştir.

Kürtaj Yasaklanamaz kampanyası’nın üzerinde önemle durduğu bir başka konu ise, kürtajın yasaklanma girişimine karşı ülke çapında yapılan gösteriler sırasında ve sonrasında kadınlara yönelik gözaltı uygulamalarına olmuştur.⁸ Bu süreçte kampanyanın web sitesinden sürekli bir ileti penceresi uyarısı yapılmış ve yapılan basın açıklamasında⁹ eylemlerdeki gözaltı uygulamalarına dikkat çekilmiştir.

Bahsedilen bu iki kampanyanın dışında, eş zamanlı olarak başka girişimler de farklı

⁵ ‘Benim Bedenim Benim Kararım’ Diyen Kadınlara Kızdı. Milliyet. Erişim Tarihi: 07 Haziran 2012. <http://siyaset.milliyet.com.tr/-benim-bedenim-benim-kararim-diyen-kadınlara-kizdi/siyaset/siyasetdetay/07.06.2012/1550519/default.htm>

⁶ ‘Kürtajın Sınırlanması Geriye Dönük Bir Adım’. BBC Türkçe. Erişim Tarihi: 30 Mayıs 2012. http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2012/05/120531_un_abortion.shtml

⁷ Mahremiyet Butonu. Radikal. Erişim Tarihi: 22 Haziran 2012. <http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalDetayV3&ArticleID=1091882&CategoryID=77>

⁸ Sabah. Erişim Tarihi: 01 Haziran 2012. <http://www.sabah.com.tr/Gundem/2012/06/01/kurtaj-eyleminde-28-gozalti>

⁹ Kampanya kapsamında duyurulan basın açıklamasına <http://www.kadinininsan haklari.org/kategori/haberler/33212/kurtaj-yasaklanamaz-kampanyasinda-toplanan-imzalar-hukume-te-gonderildi> adresinden ulaşabilirsiniz.

yöntemlerle savunuculuk çalışmaları yapmıştır. Örneğin birçok kadın örgütünün içinde olduğu Kürtaj Haktır Karar Kadınların Platformu'nun¹⁰ çağrısıyla, 8 Haziran'da Türkiye'nin 22 ilinde eş zamanlı oturma eylemleri yapılmıştır. Platform, İstanbul'da 17 Haziran'da Pangaltı'dan Taksim'e doğru binlerce kadının katıldığı bir yürüyüş gerçekleştirilmesini sağlamıştır. Yine aynı platform 28 Haziran tarihinde “Bekâret, Gebelik, Kürtaj Fişlenemez” diyerek İstanbul'da Galatasaray'dan Taksim'e bir yürüyüş daha organize etmiştir. Ankara Kadın Platformu ilki 30 Mayıs'ta olmak üzere Ankara'da bir çok yürüyüş ve sokak eylemi gerçekleştirmiştir. Haklı Kadın Platformu bir çok gazetede eş zamanlı yayınlanan bir tepki metninin yayınlanmasını sağlamıştır.¹¹ Bu girişim ve kampanyalar birbirleriyle iletişim içinde, birbirlerini destekler ve tamamlar şekilde dayanışma içinde sürdürülmüştür.

İLETİŞİM STRATEJİSİ NE OLDU?

Benim Bedenim Benim Kararım kampanyası, öncesinde bir hazırlık olmadan bir tepki olarak oluşmuştur. Kampanyanın kitlesel olması ve görünür kılınması açısından, aralarında sanatçılar ve kanaat önderlerinin de yer aldığı kamuoyu tarafından tanınan ve aynı zamanda kadın hakları konusunda duyarlı olan kişilere ulaşılmıştır. Bu kişilere, kampanyada kullanılacak dört adet fotoğraf örneği ve basit bir dille kampanyayı anlatan çağrı metni e-posta yoluyla gönderilmiştir. E-postaların gönderilmesinden hemen sonra kampanya ile ilgili görsellerin Twitter'a düşmesi kampanyanın kitlesel bir hal alması ve etkili olacağını göstergesi olmuştur. Bianet tarafından başlatılan kampanya sosyal medya kanallarının da kullanılmasıyla kısa zamanda yaygınlaşarak etkili hale gelmiştir.

¹⁰ www.kurtajhaktir.com

¹¹ İlan metnine <http://www.haklikadinplatformu.org/icerik/55-bedenimizi-hedef-alan-siyaseti-durdurun> adresinden ulaşabilirsiniz.

Kürtaj Yasaklanamaz kampanyası web sitesinin kurulması ve 200'den fazla kadın örgütünün bulunduğu gruplara e-posta atılarak görüşlerin ve önerilerin yansıtıldığı bir metnin hazırlanması beş günlük bir süre içinde tamamlanmış, iki hafta boyunca destek imzaları toplanmaya devam ederek, 19 Haziran'da toplanan imzalar Hükümet temsilcilerine gönderilmiştir.

Girişimin imza kampanyasını tasarlama aşamasında, kampanya isminin bulunması, doğru söylemin kullanımı ve etkili mesajın verilmesi adına birçok tartışma gerçekleştirdiği belirtilmiştir. Bu süreçte, eş zamanlı yürüyen kampanyalar hakkında kadın kuruluşları birbirleriyle sürekli iletişim halinde kalarak, birbirlerini desteklemiş ve her grup farklı iletişim yolları ve araçları kullanarak ilerlemiştir. Hükümetin girişimini engellemeye yönelik olarak kadın hareketi tarafından sosyal medya kanalları, imza kampanyaları ve sokak eylemleri/yürüyüşleri sıklıkla kullanılmıştır. Girişimin imza kampanyasına ilişkin çalışmalarının daha fazla kişiye ulaşması ve destek imzaları sayısının yüksek olması, kampanya koordinasyonunda görev alan feminist kadınların kadın hareketinin içinde yer alıyor olması ve gerek sosyal medyayı gerekse kendi örgütlerini ve bireysel ilişki ağlarını harekete geçirmeleriyle mümkün olmuştur. Girişim içerisinde yer alan kadınlar üyesi oldukları veya konuyla ilgili olan ulusal ve uluslararası örgütlerle, sendikalarla, uluslararası haber servisleriyle, akademisyenlerle yüz yüze, telefonla ve e-posta yoluyla çok sayıda görüşme gerçekleştirmiştir. Aynı zamanda sosyal medya yoluyla imza kampanyasının gidişatı ve kürtaja ilişkin güncel tartışmalar takipçilere ulaştırılmaya çalışılmıştır.

MEDYAYA NASIL ULAŞILDI?

Benim Bedenim Benim Kararım kampanyası sırasında yazılı basından önemli ölçüde destek alınmıştır. Hürriyet Gazetesi yazarlarından Ayşe Arman, fotoğraf çekimi ve köşesinde

kampanyaya geniş bir şekilde yer vererek kampanyaya destek vermiştir.¹² Kampanyanın başladığı ilk gün, çok sayıda gazeteci fotoğraf göndererek kampanyaya destek vermiştir. Benim Bedenim Benim Kararım kampanyası sorumlusu Çiçek Tahaoğlu'na göre, sansasyonel haberler olmadığı sürece, sivil toplum haberlerine fazla yer vermeyen ana akım medyada yer alan yazarların kampanyayı desteklemesi önemli bir gelişmeye işaret etmektedir.

Kürtaj Yasaklanamaz kampanyası sürecinde, medya ile bağlantı kuran gönüllü bir ekip olmasına rağmen, kampanyayı koordine edenler, Türkiye medyasının kampanyaya ilgisinin düşük olduğunu belirtmişlerdir. 19 Haziran günü yapılan basın açıklamasında bu konu şu şekilde gündeme getirilmiştir: “Türkiye medyası, üzerindeki yoğun baskının da etkisiyle konuyu genellikle dini argümanlar üzerinden tartıştırma rüzgarına teslim olurken, eylemlerimizi ve söylemlerimizi yeterince duyuramadı.” Bu durumu göz önünde bulunduran kampanya yürütücüleri uluslararası medyanın gelişmelerden haberdar edilmesi için yoğun bir çalışma yürütmüşlerdir. Ulusal ve uluslararası medya mensuplarından gelen röportaj taleplerine ise kampanyayı yürüten çekirdek grup içerisindeki kişiler tarafından olumlu yanıt verilmiş ve gerekli katılımlar sağlanmıştır. Türkiye’de temsilcilikleri olan uluslararası haber ajanslarının da konuya oldukça ilgi gösterdikleri ve onlardan gelen görüşme ve röportaj taleplerinin karşılandığı; yurt dışından gelen bu ilgi nedeniyle, basın açıklamaları başta olmak üzere kampanya belgelerinin en az bir yabancı dile çevrildiği ifade edilmiştir.¹³

Kürtaj Yasaklanamaz girişiminin ve imza kampanyasının hayata geçirilmesinde verdiği destekle başından itibaren sürecin içerisinde yer alan kadınlardan biri olan Eşitlik İzleme Grubu (EŞİTİZ) üyesi Gökçeççek Ayata, medyada kürtaj yasasıyla ilgili yapılan tartışmaların dini argümanlara dayandırıldığını ve nüfusun azalması merkez alınarak ortaya atılan veriler üzerinden tartışmalar yapıldığını, kadın hakları ve kürtajın yasaklanması durumunda yaşanabilecek hak ihlalleri ise genellikle yapılan tartışmaların dışında bırakıldığını dile getirmiştir. Bu konu, girişimi başlatan çekirdek ekip tarafından 19 Haziran tarihli basın açıklamasında da eleştirilmiştir.

KAMUOYUNA NASIL ULAŞILDI?

Benim Bedenim Benim Kararım kampanyası kapsamında fotoğrafların yüklenebilmesi amacıyla bir internet sitesi açılmış ancak yoğun talep dolayısıyla web sitesinden beklenen performans alınamamıştır. Bianet bu süreçte katılımcılara internet sitesinin etkin hale gelebilmesi için teknik destek çağrısında bulunulmuştur. Kampanyanın ilk günlerinde özellikle teknik destek olmak üzere ciddi bir okuyucu desteği alınmıştır. Bianet ekibi, kampanyanın kişilerin katılımı ve desteğiyle kendi kendine büyüyen ve ilerleyen bir kampanya olmasının önemli bir etkisi olduğunu dile getirmiştir.

Kürtaj Yasaklanamaz girişiminin internet sitesinin açıldığı bilgisi başta Kadın Kurultayı, Şiddete Son Platformu, TCK Kadın Platformu, kadın e-grupları, Ka-Der gibi kadın örgütleri ve aktivistlerinin üye olduğu haberleşme grupları ve Barış İçin Vicdani Red Platformu gibi başka karma grupların haberleşme gruplarında olmak üzere, farklı alanlarda çalışan STK’ların dâhil olduğu bir çok grup ile paylaşılmıştır. Ayrıca, konuyla ilgili olan ulusal ve uluslararası örgütlerle, sendikalarla, uluslararası haber servisleriyle, akademisyenlerle yüz yüze, telefonla ve e-posta yoluyla çok sayıda görüşme gerçekleştirilmiştir.

¹² *Başbakan’dan Kürtaj Açıklaması*. TRT. Erişim Tarihi: 25 Mayıs 2012. <http://www.trthaber.com/haber/gundem/basbakandan-kurtaj-aciklamasi-42244.html>

¹³ İlgili kimi haberlere buradan ulaşılabilir: <http://en.qantara.de/The-Government-Is-Trying-to-Intrude-in-Peoples-Private-Lives/19376c500/index.html>; http://womensenews.org/story/abortion/120716/turkish-women-blow-whistle-rights-crackdown#.U0b0_m-vFy0;

KİMLER DESTEK VERDİ?

Benim Bedenim Benim Kararım kampanyası internet ortamında farkındalık yaratan ve tepkileri bir araya getiren bir kampanya iken; İstanbul Feminist Kolektifi'nin çağrısıyla bir araya gelen Kürtaj Haktır Karar Kadınların Platformu'nun organize ettiği protesto yürüyüşleri ile tartışmalar sokaklara taşımıştır. Konuyla ilgili yürütülen farklı kampanyalar birbirini desteklemiş ve tepkilerin birden fazla şekilde ve yolla dile getirilmesine olanak sağlamıştır.

Kampanyaya hem kadın hem de erkeklerden destek gelmiştir. Bireysel katılımlar, 20-45 yaş aralığı ağırlıklı olmakla birlikte, 50 yaş üstü katılımcılar genelde çocuklarıyla birlikte çekilen fotoğraflarla kampanyaya destek vermiştir.

Kürtaj Yasaklanamaz kampanyası sürecinde imza kampanyasıyla eş zamanlı olarak İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük şehirler başta olmak üzere toplam 23 ilde eylemler yapılmıştır. Kampanya içerisinde yer alan kadınlara göre, tüm bu süreç sırasında, Muş, Van, Sakarya, Mersin, Bursa gibi Türkiye'nin farklı şehirlerinde eş zamanlı birçok eylem yapılmış olması, kamuoyunda oluşan tepkinin büyüklüğüne işaret etmektedir.

Beş dilde yayınlanan Kürtaj Yasaklanamaz web sitesinin çevirileri gerek Türkiye'den gerekse yurtdışından çok sayıda gönüllünün desteğiyle yapılmıştır. Girişim içerisinde yer alan ve kampanyaya destek olan kadınların yurtdışı bağlantıları sayesinde imza kampanyası eş zamanlı olarak dünyanın birçok ülkesinde duyurulmuş ve imza desteği alınmıştır. Kalkınmada Kadın Hakları Derneği'nin (AWID) kendi web sitesi ve iletişim ağları üzerinden yaptığı bilgilendirme, yönlendirme ve destek farklı ülkelerden kadın örgütlerinin durumdan haberdar olmasını sağlamış ve uluslararası desteği ciddi anlamda artırmıştır. LGBT örgütleri de kampanyaya önemli destek sağlamıştır. Gökçeçiçek Ayata kampanyaya yurtdışındaki STK'lardan gelen desteğin Türkiye'deki kadın

örgütleri haricindeki STK'lara kıyasla daha fazla olduğunu dile getirmiştir. Örneğin Londra gibi bazı büyük Avrupa şehirlerinde kadınlar sokak eylemleri yaparak Türkiye'deki kampanyaya desteklerini belirtmişler ve imza kampanyası metnini kendi dillerinde okuyarak metindeki talepleri yinelemişlerdir. Kampanya sonrasında da tüm destekçilere, e-posta yoluyla teşekkür edilmesine özen gösterilmiştir.

KAMPANYA NASIL BAŞARIYA ULAŞTI?

Benim Bedenim Benim Kararım kampanya sorumlusu Çiçek Tahaoğlu'na göre, kampanyanın başarıya ulaşmasında en önemli faktör fotoğraf kullanımı olmuştur. Kampanyaya katılanların kendi fotoğraflarını kullanması kişiler arası etkileşim yarattığı gibi, fotoğraflarla birlikte gönderilen mesajların da katılımcılar tarafından belirlenmesi kampanyaya ilgiyi artırmıştır. Ayrıca, katılımcıların vücuduna (karnına, koluna, bileğine, alınına, vs) ya da ellerinde tuttukları dövizlere mesajlarını yazma tercihlerinin de olması, kişilerin kampanyayı içselleştirmesini sağlamıştır.

Kampanyaya katılan yaş aralığı çok geniş olmakla birlikte, örneğin üç nesil kadının birlikte olduğu ya da eşlerin birlikte poz verdiği çok akılda kalıcı fotoğraflar da yer almıştır. Sonuç itibarıyla, kampanyanın online olması ve herkes için kolay erişilebilir olması, kampanyada görsel kullanılması ve katılımcıların kampanyayı kişiselleştirme şanslarının olması başarılı kılan en önemli faktörler olmuştur.

Kampanyanın başarıya ulaşmasında diğer önemli etken, kampanyanın bir basın kuruluşu tarafından yürütülmesi olduğu düşünülmektedir. Bianet ana akım medya kanallarına göre daha kısıtlı bir kitle tarafından takip edilse de, çok sayıda gazeteci tarafından takip ediliyor olması¹⁴ kampanyanın medyadaki görünürlüğünü artırmıştır.

¹⁴ Bianet tarafından yapılan anket sonuçlarına göre okuyucularının %15'ini gazeteciler oluşturmaktadır.

Gökçeçiçek Ayata, *Kürtaj Yasaklanamaz* girişiminin başlatmış olduğu imza kampanyasının başarısını kadın örgütlerinin çoğunlukla üzerinde anlaşabildiği ve desteklediği bir metin üzerinden yürütülmesi olduğunun altını çizmiştir. Bu süreçte, oluşturulan metnin açık ve anlaşılır olmasına da özellikle önem verilmiştir. Ayata, kampanya sürecinde yaşanan gelişmelere hızlı ve etkili cevap verilebilmesi için girişimin başından itibaren özveriyle çalışan bir ekibin var olmasının ve gönüllülerin sunduğu desteğin başarıya önemli katkı sağladığını belirtmiştir.

Kürtaj Yasaklanamaz internet sitesinden alınan verilere göre, kampanya kapsamında 60.420 bireysel imza toplanmıştır. Bireysel imzalara ek olarak, Türkiye’den 372’si kadın hareketinden olmak üzere 680 kuruluş kampanyaya kurumsal imza desteği sağlamıştır. Yurtdışından ise 220 kuruluş kurumsal imzalarıyla kampanyaya destek vermiştir.¹⁵ Ayata’ya göre toplanan imza sayısı kampanyanın gördüğü destek açısından önemli bir sayıya işaret etmektedir. Buna rağmen, Türkiye’nin 70 milyonluk nüfusu ile kıyaslandığında ulaşılan rakamın yeterli olmadığı da ifade edilmiştir. Buna ek olarak, kurumsal imzalar kısmına kadın örgütleri dışındaki STK’lar ve sendikalar tarafından verilen desteğin beklenenden az olduğu ve bu konunun sebeplerinin ayrıca incelenmesi gerektiği de belirtilmiştir.

Kampanya kapsamında toplanan imzalar; Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Sağlık Bakanı Recep Akdağ, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin’e gönderilmiştir. İmzaların iletilmesinin ardından resmi makamlardan herhangi bir geri dönüş alınmadığı ifade edilmiştir. Öte yandan, bütün bu kampanyalar ve eş zamanlı savunuculuk sonucu, Haziran ayı sonundan itibaren çeşitli Hükümet temsilcileri,

10 haftalık yasal süreyi kısaltmaktan ve kürtajı sadece kadının tıbbi risk altında olması durumunda izinli tutmaktan vazgeçtiklerini belirtmişlerdir.¹⁶

Türkiye’de 1983 yılında çıkarılan Kanunla 10. haftaya kadar yasal olan kürtaj işlemi Mayıs 2012’de Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın konuyu gündeme getirmesiyle beklenmedik bir şekilde yeniden tartışılmaya başlamıştır. Toplumsal tepkinin sokak eylemleri ve imza kampanyalarıyla ortaya koyulduğu sürecin nasıl sonuçlanacağı hâlâ netleşmemiştir. 18 Temmuz 2012 tarihli habere göre Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanmakta olan “Üreme Sağlığı Yasa Tasarısının” öne çıkan maddeleri aşağıdaki gibidir¹⁷:

- “Sağlık personeline istemli kürtajda görevden çekilme hakkı tanınacak,
- İstemli düşük için kullanılan ilaçlar kontrol altına alınacak,
- Kürtaj 10. haftaya kadar yasal sayılacak. 10 haftadan sonra bilerek düşük yapanlara 3 yıl hapis cezası verilecek,
- Tecavüz sonucu gebeliklerle ilgili 15 yaşından küçüklere “veli izni aramanın küçüğün kararı ve menfaatine ayrı düşebileceği gerekçesiyle” hakim kararına bağlanacak.”

Yukarıda görüldüğü üzere kadınların cinsel ve doğurganlık sağlıkları ve hakları açısından tartışmalı maddeler içeren yasa tasarısının ne zaman gündeme geleceği bilinmemekle birlikte, kadın örgütleri öngörülen kısıtlamaların hali hazırda uygulanmaya başladığını¹⁸ ve gelecek yıl içinde konuyla ilgili tartışmaların yeniden gündeme geleceğini öngörmektedirler.

¹⁵ *Kürtaj için Düzenleme Yapılmayacak*. CNN Türk. Erişim Tarihi 21 Haziran 2012 <http://www.cnnturk.com/2012/guncel/06/21/kurtaj.icin.duzenleme.yapilmayacak/665934.0/index.html>

¹⁷ *Kürtaj Yasasının Ayrıntıları Belli Oldu*. İnternet Haber. Erişim Tarihi: 18 Temmuz 2012 <http://www.internethaber.com/kurtaj-yasasi-kurtj-tasarisi-recep-akdag-ensest-iliskiler-siniri-ertesi-gun-hapi-443748h.htm>

¹⁸ *İşte Türkiye’nin Kürtaj Haritası*. Habertürk. Erişim Tarihi: 06 Temmuz 2012. <http://www.haberturk.com/saglik/haber/756723-iste-turkiyenin-kurtaj-haritasi>

¹⁵ Yukarıda verilen bilgilere 03.12.2012 tarihinde <http://kurtajyasaklanamaz.com/> adresinden ulaşılmıştır.